

Ο Σεβασμός των Θρησκειών και της Θρησκευτικής Ελευθερίας (Στέλιος Βασιλειάδης, MSc Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σπουδών)

/ [Πεμπτούσια](#)

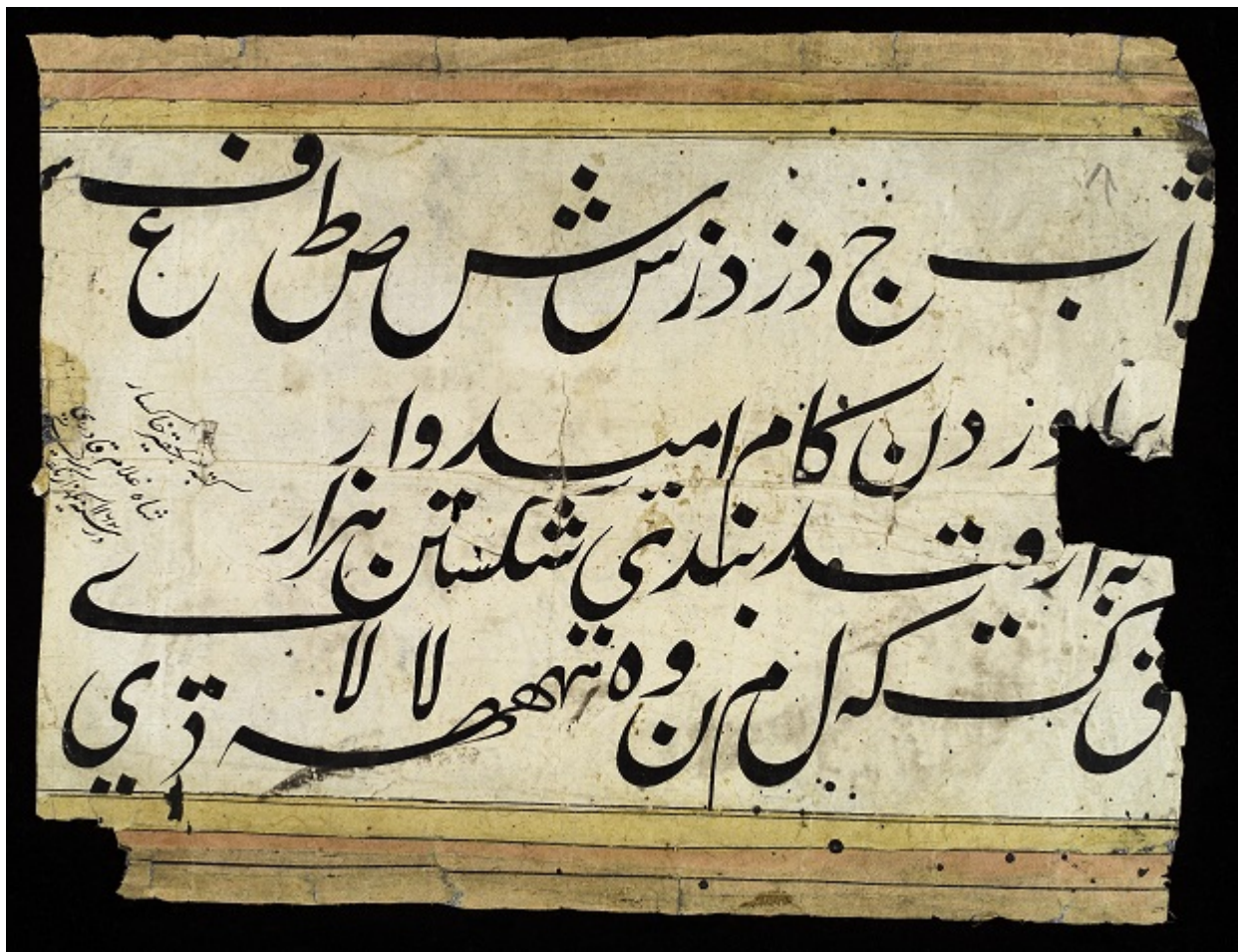

«Αντί Προλόγου»

Ο σεβασμός των θρησκειών και κατ' επέκταση της θρησκευτικής ελευθερίας αποτελεί την δυνατότητα του καθενός να ανήκει ή να μην ανήκει σε μια θρησκεία, να πιστεύει ή να μην πιστεύει ή να πιστεύει διαφορετικά και τελικά να μην ενοχλείται γι' αυτό που πιστεύει και που είναι προσωπικό ζήτημα του εκάστοτε ανθρώπου.

Με αφορμή την πρόσφατη ποινική δίωξη για βλασφημία, η «Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου[1]» διοργάνωσε στις 16 Οκτωβρίου 2012 δημόσια συζήτηση με θέμα «Ο θεός δεν έχει ανάγκη εισαγγελέα».

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρώην «Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων», γνωστό και ως «Ευρωπαϊκό Δικαστήριο»), το οποίο εδρεύει στο Λουξεμβούργο έχει εκδικάσει μια πλειάδα υποθέσεων, οι οποίες σχετίζονται με το θέμα της θρησκευτικής διάκρισης και της καταστρατήγησης της θρησκευτικής ελευθερίας των εναγόντων.

Wellcome Library, London. Wikimedia Commons.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η υπόθεση «Udo Steymann κατά Staatssecretaris Van Justitie[2]», η οποία αφορά τις ασκούμενες οικονομικές δραστηριότητες από μέλη θρησκευτικών κοινοτήτων και γενικότερα το θέμα της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και κυκλοφορίας.

Συγκεκριμένα το άρθρο 2 της Συνθήκης E.O.K αναφέρει ότι συνιστούν οικονομικές δραστηριότητες, εκείνες, τις οποίες αναπτύσσουν τα μέλη μιας κοινότητας ,η οποία στηρίζεται σε μία θρησκεία ή σε άλλη θρησκευτική ή φιλοσοφική δοξασία, στο πλαίσιο των εμπορικών δραστηριοτήτων που ασκεί η συγκεκριμένη κοινότητα στο μέτρο που οι χορηγούμενες από την κοινότητα στα μέλη της παροχές μπορούν να θεωρηθούν ως το έμμεσο αντάλλαγμα πραγματικών και γνήσιων δραστηριοτήτων.

Πρέπει να τονιστεί στα πλαίσια της συγκεκριμένης υπόθεσης ότι τα άρθρα 59 και 60 της Συνθήκης E.O.K. δεν σχετίζονται με την κατάσταση του υπηκόου κράτους-μέλους, ο οποίος μεταβαίνει στο έδαφος άλλου κράτους-μέλους και εγκαθιστά εκεί την κύρια κατοικία του για να παράσχει εκεί τις υπηρεσίες του, ή για να επωφεληθεί εκεί τις παροχές υπηρεσιών επ' αόριστον.

Στις 28 Αυγούστου 1984, ο Steymann ζήτησε άδεια παραμονής στις Κάτω χώρες για να μπορέσει να ασκήσει μισθωτή δραστηριότητα ως υδραυλικός στην θρησκευτική κοινότητα «De Stad Rajneesh Neo-Sannyas Commune» αλλά ο αρχηγός της τοπικής αστυνομίας αρνήθηκε την χορήγηση της σχετικής άδειας με αποτέλεσμα ο ενδιαφερόμενος να υποβάλλει αίτηση αναθεώρησης της συγκεκριμένης αρνητικής απόφασης προς το Staatssecretaris Van Justitie με απόφαση της 20^{ης} Δεκεμβρίου 1985, η αίτηση απορρίφθηκε με την αιτιολογία ότι δεν ασκούσε μισθωτή δραστηριότητα και συνεπώς δεν είχε ιδιότητα προνομιούχου υπηκόου E.O.K., κατά την έννοια της Ολλανδικής νομοθεσίας περί αστυνομίας αλλοδαπών. Στις 8 Ιανουαρίου 1986, ο Steymann άσκησε προσφυγή κατά της προαναφερθείσας αποφάσεως του Staatssecretaris Van Justitie ενώπιον του Raad Van State, υποστηρίζοντας ότι ως μέλος της κοινότητας Bhagwan, είναι αποδέκτης υπηρεσιών εκ μέρους της κοινότητας και παρέχων υπηρεσίες υπέρ της κοινότητας.

Παρόμοια υπόθεση αποτελεί η «Van Duyn κατά Home Office (υπόθεση 41/74)», η οποία αφορά την απαγόρευση εισόδου στα βρετανικά σύνορα ολλανδής γραμματέως της «Εκκλησίας της Επιστημολογίας», η οποία επιθυμεί να εργαστεί σε παρόμοια θέση στην Μ. Βρετανία. Το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρεί κοινωνικό κίνδυνο την δραστηριότητα της οργάνωσης.

Το άρθρο 48 ΣυνθΕΚ παράγει άμεσο αποτέλεσμα αφού η διάταξη απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας δεν αφήνει στα Κράτη-μέλη κανένα περιθώριο εκτιμήσεως (σκέψη 6). Πρέπει να τονιστεί ότι η ύπαρξη εξαιρέσεων στο άρθρο 48 ΣυνθΕΚ δεν επηρεάζει το άμεσο αποτέλεσμα του, εφόσον αυτές είναι περιορισμένες και υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο (σκέψη 7).

Από τις προηγούμενες σκέψεις έπεται ότι ένα κράτος-μέλος μπορεί για λόγους δημοσίας τάξεως, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να αρνηθεί σε υπήκοο άλλου κράτους-μέλους την εφαρμογή της αρχής της “ελεύθερης κυκλοφορίας εργαζομένων”, ενόψει της ασκήσεως συγκεκριμένης μισθωτής δραστηριότητας, έστω και αν δεν επιβάλλει ανάλογους περιορισμούς στους δικούς του υπηκόους. Η έννοια της δημοσίας τάξεως πρέπει να ερμηνεύεται στενά και το περιεχόμενο της δεν προσδιορίζεται μονομερώς από κάθε κράτος (σκέψη 18).

Η υπόθεση «I. Bettray κατά Staatssecretaris Van Justitie[3]» έχει εξαιρετικό ενδιαφέρον καθώς προσδιορίζει την έννοια του “εργαζόμενου”, ο οποίος ως κοινοτικός υπήκοος ασκεί δραστηριότητα στο πλαίσιο απασχολήσεως κοινωνικού χαρακτήρα. Η εργαζόμενος σύμφωνα με το άρθρο 48 της Συνθήκης έχει κοινοτικό περιεχόμενο. Πρέπει να καθορίζεται σύμφωνα με αντικειμενικά κριτήρια που

προσιδιάζουν στην εργασιακή σχέση, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ενδιαφερομένων, ενώ κύριο χαρακτηριστικό της εργασιακής σχέσης αποτελεί το γεγονός ότι συγκεκριμένο πρόσωπο παρέχει έναντι αμοιβής και σε ορισμένο χρόνο υπηρεσίες προς άλλο πρόσωπο και υπό την διεύθυνση του τελευταίου. Με βασική προϋπόθεση ότι πρόκειται για άσκηση πραγματικής δραστηριότητας, ούτε η μεγαλύτερη ή μικρότερη παραγωγικότητα ούτε η προέλευση των πόρων από τους οποίους προέρχεται η αμοιβή, ούτε η φύση της έννομης σχέσης μεταξύ εργαζόμενου και εργοδότη μπορούν να έχουν οποιεσδήποτε συνέπειες σχετικά με την αναγνώριση ή μη της ιδιότητας ενός προσώπου ως εργαζομένου.

Οι δραστηριότητες που ασκούνται στο πλαίσιο εθνικής ρύθμισης περί παροχής εργασίας με σκοπό την διατήρηση, αποκατάσταση ή βελτίωση της ικανότητας προς εργασία προσώπων, τα οποία για απροσδιόριστο χρονικό διάστημα δεν είναι σε θέση να εργαστούν υπό κανονικές συνθήκες λόγω περιστάσεων που δεν μπορούν να θεωρηθούν ως πραγματικές και γνήσιες οικονομικές δραστηριότητες για τον λόγο ότι αποτελούν μέσο αγωγής αποκαταστάσεως αυτών που τις ασκούν. Συνακόλουθο χαρακτηρίζεται το καθεστώς του εργαζομένου στο άρθρο 48 παρ.1 της Συνθήκης.

Τέλος, η υπόθεση «Association Eglise de Scientologie de Paris και Scientology International Reserves Trust κατά Premier Minister[4]» διαφωτίζει το θέμα των εκκλησιαστικών οργανώσεων με ειδική αναφορά στην ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων και στο ζήτημα της δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Συγκεκριμένα, το άρθρο 73 Δ παρ.1,στοιχείο ββ, της συνθήκης (νυν άρθρο 58 παρ.1,στοιχείο ββΕΚ) δυνάμει του οποίου το άρθρο 73B της Συνθήκης (νυν άρθρο 56 ΕΚ) απαγορεύει τους περιορισμούς στην κίνηση κεφαλαίων μεταξύ κρατών-μελών και τρίτων χωρών και δεν θίγεται έτσι το δικαίωμα των κρατών-μελών να λαμβάνουν μέτρα υπαγορευμένα από λόγους δημοσίας τάξης ή δημοσίας ασφάλειας.

[Συνεχίζεται]

[1] www.hihr.gr

[2] <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=142407:CS&lang=el&list=142407:CS,142285:C...>

[3] <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=153363:CS&lang=el&list=153363:CS,153281:CS,...>

[4] <http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=335760:CS&lang=el&list=357558:CS,335760:CS,...>